

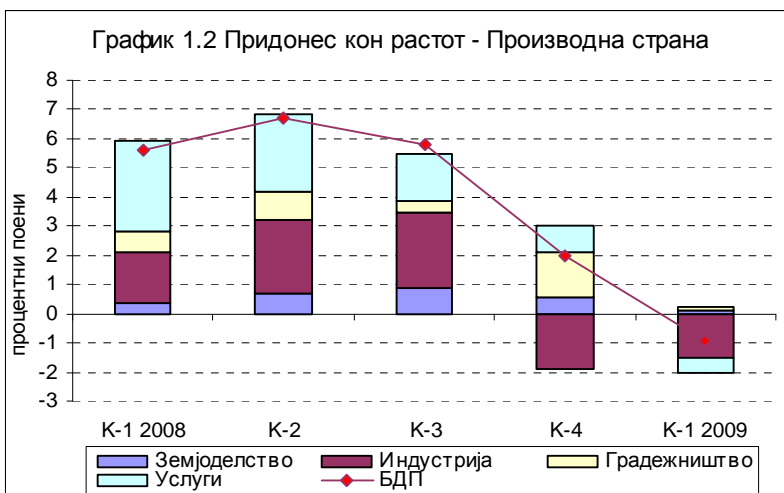
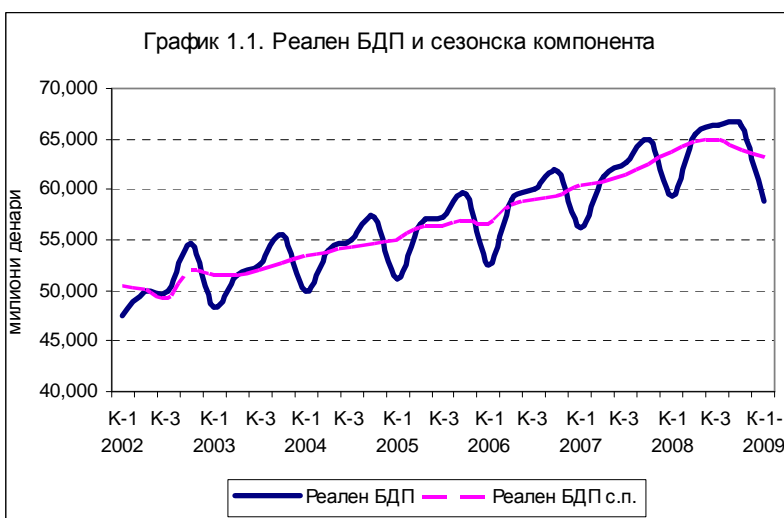
Република Македонија
Министерство за финансии

КВАРТАЛЕН ЕКОНОМСКИ ИЗВЕШТАЈ

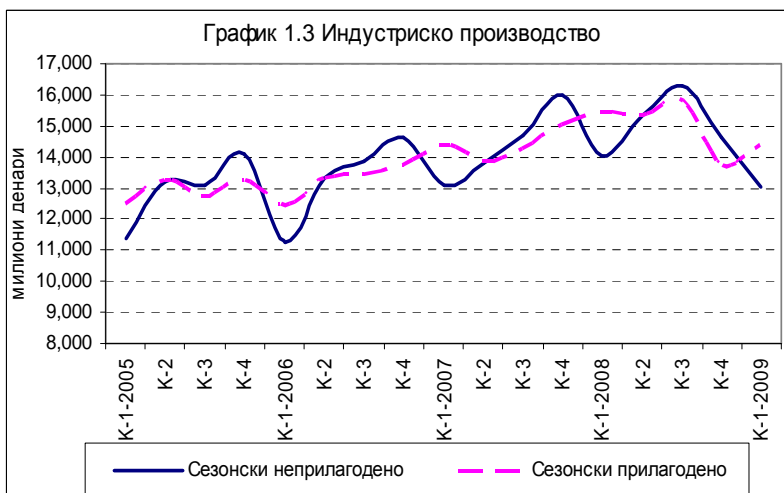
Резиме

- **Реалниот раст на БДП** во К-1-2009 изнесува -0,9%, што претставува прва остварена негативна стапка на раст на квартално ниво по 2002 година. **Индустриското производство** забележа значителен пад од 10,8%
- **Растот на вработеноста** изнесува 2,9% во однос на К-1-2008, додека **стапката на невработеност** (32,7%) забележа намалување за 2,1 п.п. во однос на К-1-2008
- **Стапката на инфлација** изнесува 1% (к/к-4), споредено со 5,5% од претходниот квартал
- **Нето платата** номинално порасна за 27,4%, што во поголема мера се должи на методолошки промени, додека реалниот раст изнесува 26,1%
- **Буџетскиот дефицит** на крајот на К-1 изнесува 0,5% од планираниот БДП во 2009 година. **Фискалното оптоварување** во К-1, измерено како утврден дел на буџетски приходи во однос на номиналниот БДП, изнесува 30,7%, што претставува намалување за 2,4 п.п. споредено со К-1-2008. **Вкупниот јавен долг** на крајот на К-1 изнесува 26,9% од БДП, што претставува намалување за 1,8 п.п. во однос на декември 2008 година
- **Кредитите на приватниот сектор** забележаа значително забавен пораст од 25,3% во однос на К-1-2008, при што во однос на К-4-2008 кредитниот раст е намален за дури 9,1 п.п. Растот на кредитите на приватниот сектор во однос на номиналниот БДП остварен во К-1-2009, изнесува 25,2% и забележува силно забавување за 9,4 п.п. во однос на претходниот квартал
- **Македонскиот берзански индекс** МБИ-10, како агрегатен показател на берзанските движења, на крајот од К-1-2009 забележа пад од 9,1% во однос на К-4-2008, а падот во однос на К-1-2008 е многу позабележителен и изнесува високи 71,6%.
- **Извозот на стоки** се намали за 34,5%, додека **увозот на стоки** забележа помал пад од 16,7%.
- **Трговскиот дефицит** достигна 30,3% од кварталниот БДП и бележи натамошно силно влошување на квартално ниво, а **дефицитот на тековната сметка** на платниот биланс во К-1-2009 оствари незначително намалување и достигна 23,3% од кварталниот БДП, со што продолжува да претставува главен извор на ризик за надворешната позиција на земјата.
- **Реалниот ефективен девизен курс на денарот**, пресметан врз основа на индексот на трошоците на живот, во К-1-2009 го продолжи трендот на зголемување, и забележа апрецијација за 1,6% во однос на К-1-2008.

1. Макроекономски трендови и реален сектор

страна, трговијата, градежништвото и земјоделството се сектори кои со остварениот позитивен раст, истовремено спречија БДП да оствари подлабок пад. Во целина, забавениот раст на услугите во K-4-2008 премина во негативен раст во K-1-2009, од 1% (График 1.2).

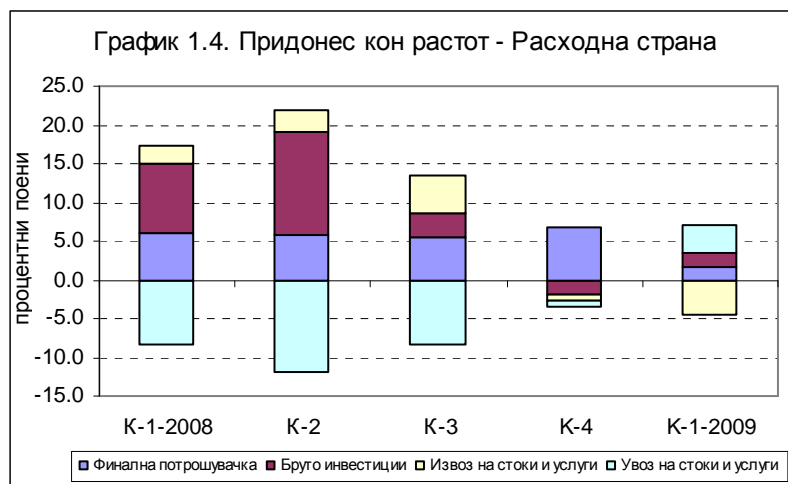
Во K-1-2009, БДП по тековни цени изнесуваше 89.919 милиони денари. По глава на жител¹ тоа е 43.871 денар и во однос на истиот квартал претходната година претставува номинален пораст од околу 930 денари. Во K-1-2009, заради ефектите од меѓународната економска криза врз македонската економија, **реалниот раст на БДП** беше негативен и изнесуваше -0,9% во однос на истиот квартал од 2008 година, што претставува прва остварена негативна стапка на раст на квартално ниво по 2002 година (График 1.1). Прилагоден за сезонското влијание, во K-1-2009 БДП постигна реален пад од 0,9% во однос на K-1-2008 и пад од 1,2% во однос на K-4-2008.

Растот во K-1 е значително намален во секторите Индустија (-7%), Финансиско посредување (-5,2%) Сообраќај и врски (-4,7%), и Хотели и ресторани (-2%). Од друга

Индустриското производство забележа годишен пад од 10,8% во K-1-2009, и истиот се надоврза на падот забележан во K-4-2008 (-7,6%). Сите индустриски сектори забележаа намалување на активноста, но анализирано по гранки кои имаат најголемо учество во индексот, падот на индустриското производство во K-1 главно се должеше на остварените негативни стапки на раст кај производството на

¹ Процена на население на 31.12.2008 според ДЗС

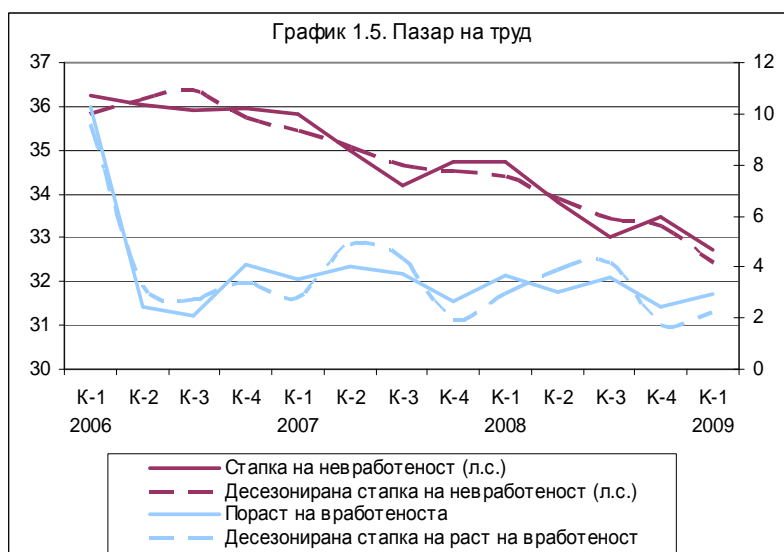
основни метали (-61,6%), производството на облека (-23,7%) и производството на производи од други неметални минерали (-17%). Генерално, индустријата во К-1-2009 оствари негативен придонес во растот од 1,5 п.п., што претставуваше доминантна причина и за остварениот пад на БДП.

Гледано од **расходната страна на БДП**, во К-1-2009 финалната потрошувачка забележа номинален раст од 3,9%, а бруто-инвестициите од 15%, додека извозот и увозот забележаа пад од 28,5%, односно 12,3%. Номиналниот придонес на финалната потрошувачка во растот е 1,7 п.п., што е за 5,1 п.п. помалку од претходниот квартал; придонесот на бруто-инвестициите е позитивен (1,8

п.п), што претставува подобро остварување во однос на К-4-2008, кога истиот беше негативен, а придонесот на трговското салдо вообичаено е негативен, -2,8 п.п, и истиот бележи влошување во однос на К-4-2008 кога изнесуваше -1,6 п.п.

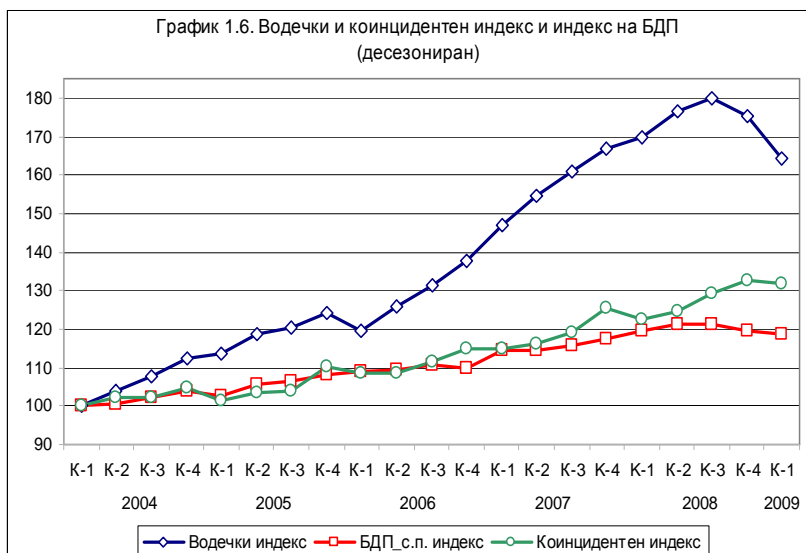
Во К-1-2009, **растот на вработеноста** изнесуваше 2,9% споредено со истиот квартал претходната година, со што стапката на вработеност се зголеми на 37,8% (за 1,1 п.п.). Бројот на невработени се намали за високи 6% и најголемиот дел (околу 90%) беше апсорбиран од растот

на вработеноста, додека останатиот дел премина во неактивното население, што предизвика намалување и на работната сила за 0,2%. Ваквите движења придонесоа **стапката на невработеност** да се намали за 2,1 п.п. (на 32,7%), додека активното население се намали на 56,2% од работоспособното население (за 0,1 п.п.). Имено, работните места на нето основа беа креирани од приватниот сектор, каде бројот на вработени се зголеми за 7,6%, додека во

останатиот дел од економијата имаше пад на вработеноста од 8,2%. Ако се исклучи сезонското влијание, стапката на невработеност не бележи значителна промена. Десезонираната стапка на невработеност изнесува 32,4% во К-1-2009 и упатува на тоа дека невработеноста во Македонија е повеќе од структурен отколку од фрикционен карактер.

Водечкиот композитен индекс, MakLead, во К-1-2009 повторно бележи пад од 10,8 индексни поени на квартална основа, по падот од 4,9 индексни поени во претходниот квартал. Споредено со истиот квартал претходната година водечкиот композитен индекс е понизок за 5,4 индексни поени. Ваквото движење на MakLead индексот ни сугерира дека економската активност и натаму ќе бележи негативни стапки на раст, односно евентуалните позитивни движења би можеле да се

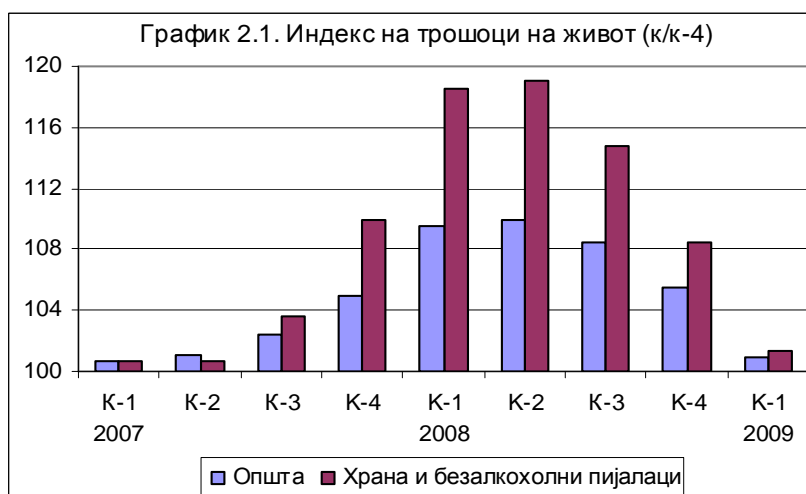
очекуваат на крајот на тековната година. Водечкиот дифузен индекс, во К-1-2009 забележа позитивни движења кај 31,3% од компонентите на композитниот индекс, што е исто остварување со претходниот квартал, но двојно пониско остварување споредено со истиот квартал 2008 година.

Односот на водечкиот и заостанувачкиот индекс во К-1-2009 се намали на 1,44, односно се врати на нивото од К-3-2007, кога беше забележана стагнација на односниот коефициент. Овој коефициент ни покажува дека водечкиот индекс е за 44% повисок од заостанувачкиот индекс. Односот на водечкиот и заостанувачкиот индекс беше во постојан пораст во целокупниот период на набљудување. Поинтензивно зголемување на овој показател беше забележан почнувајќи од 2006 година, која може да се земе како

една пресвртна точка во економијата. Друга пресвртна точка може да се земе К-4-2008 кога соодветниот однос почна да опаѓа, а во К-1-2009 интензитетот на намалување стана поголем.

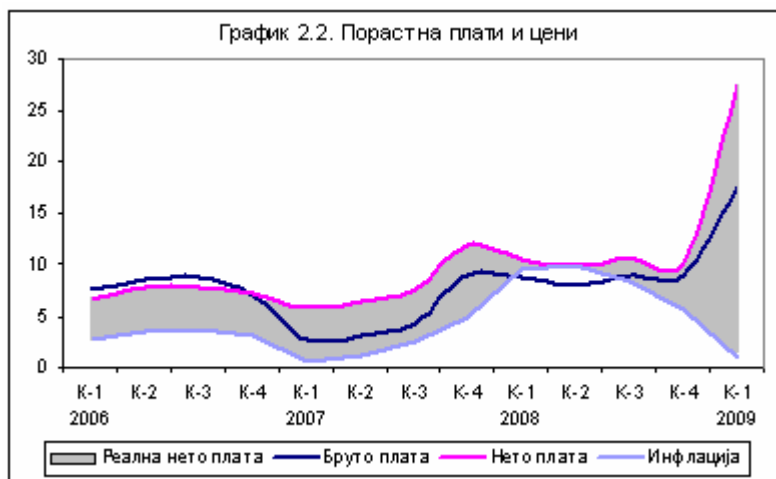
2. Цени, трошоци и продуктивност

Во К-1-2009, стапката на инфлација, мерена според индексот на трошоците на живот, изнесуваше 1% (к/к-4), споредено со 5,5% од претходниот квартал. Највисок раст на цените беше забележан во категоријата Домување, од 7,4%, што се должи најмногу на порастот на цената за електрична енергија за 13,1%. Стапката на раст на трошоците за храна продолжува со значителен опаѓачки тренд (1,2% во К-1-2009), придонесувајќи со 42,4% во вкупниот пораст на

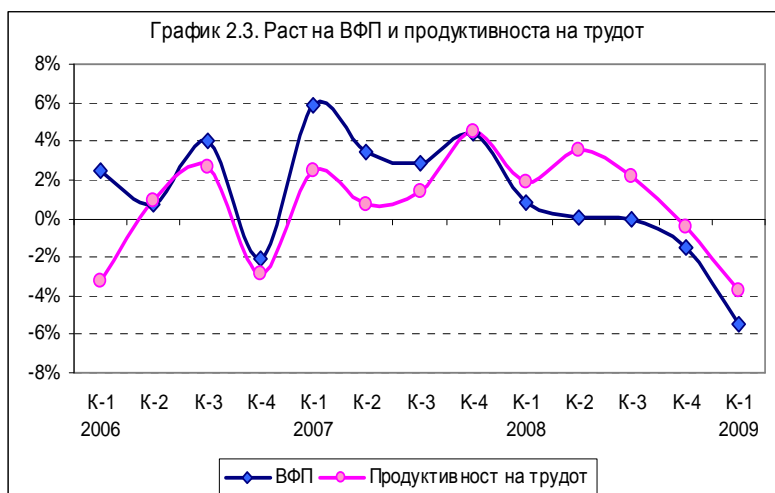
потрошувачките цени. Релативно висок раст на цените на годишна основа имаше во категоријата Хотели и ресторани од 5,1% и категоријата Тутун и пајалаци од 4,5%. Висок пад на цените од 9,2% беше забележан во секторот Сообраќај, како резултат на високиот пад на цената на нафтата на светските берзи (за приближно 20% споредено со претходниот квартал). Пад на цените (од 9,1%) беше забележан и кај административните услуги, додека во категоријата Култура и разонода трошоците се пониски за 1,7%, што се должи на пониските цени за средства за образование. Благ пораст на цените имаше во категоријата Хигиена и здравје (2,1%) и Облека и обувки (1,6%). **Базичната инфлација** (која го исклучува ефектот на храната и енергијата) има, исто така опаѓачки тренд во К-1-2009 и изнесува 1,5%, споредено со 2,3% во претходниот квартал. Имено, базичната инфлација се очекува да продолжи со надолниот тренд, притоа постои ризик зголемувањето на цената на нафтата на светските берзи во втората половина од тековната година да поттикне одреден пораст на општото ниво на цените.

Цените на мало во К-1-2009 година се непроменети споредено со истиот квартал од претходната година. Највисок пораст на цените е остварен во категоријата Пијалаци (8,8%), додека цените најмногу се намалени кај Земјоделски производи (4,9%) и Непрехранбени индустриски производи (3%). Вредноста на потрошувачката кошница за исхрана и пијалаци за едно четиричлено домаќинство, пресметана врз основа на цените на мало, е зголемена за 5,5% во однос на претходниот квартал, и претставува 65,1% од просечната нето плата во К-1-2009.

Просечната **нето плата** во К-1-2009 е повисока од истиот квартал претходната година за 27,4%. Ваквиот раст се должи во поголема мерка на методолошки промени, односно почнувајќи од јануари оваа година во нето платата се вклучени и надоместоците за храна и превоз. Просечната **бруто плата** забележа побавен раст од нето платата, од 17,5%, како резултат на намалените стапки на социјални придонеси

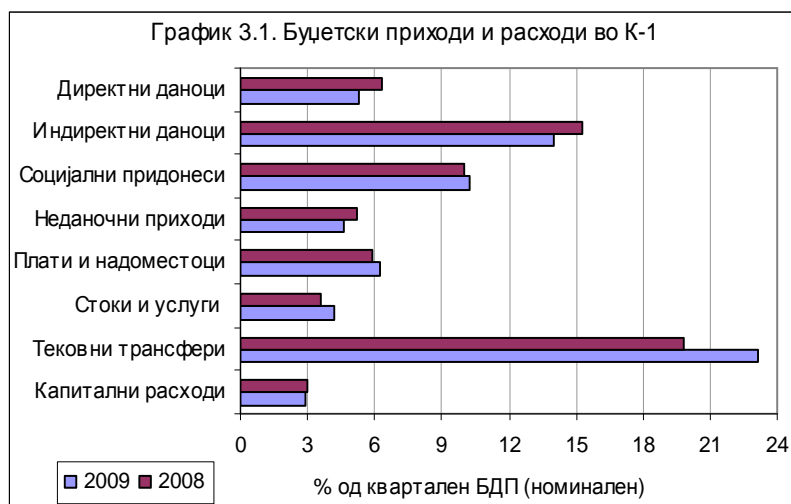
и на двојното зголемување на личното даночно ослободување. Ниското ниво на инфлација услови реалниот раст на нето и бруто платата да не се разликуваат многу со номиналниот раст, изнесувајќи 26,1% и 16,3% соодветно (види засенчена површина на График 2.2).

Падот на економската активност придружен со раст на вработеноста услови пад на **продуктивноста** во К-1-2009 за 3,7%. Најголем пад на продуктивноста беше забележан во секторот Градежништво (од 18,6%) како резултат на високиот раст на вработеноста (од 25%) при релативно низок раст (1,7%) на производството во градежништвото. Во секторот услуги имаше пад на продуктивноста за 5,6%, имајќи

во предвид дека растот на вработеноста (од 5,4%) не беше следен со раст на производството. За разлика од услугите, во земјоделството имаше спротивни движења и раст на продуктивноста за 2,2%. Во индустријата имаше истовремен пад на производството и вработеноста, при што повисокиот пад на производството услови пад на продуктивноста за 3,8%. **Вкупната факторска продуктивност** (ВФП) бележи поголемо намалување од продуктивноста на трудот, односно - 5,5% во К-1-2009 (види График 2.3). Падот на ВФП се должи на растот на инвестициите, поточно на физичкиот капитал, чија реална стапка на раст е проценета на околу 7%.

3. Фискален сектор

Падот на економската активност во Република Македонија се рефлектираше и во фискалната сфера. Пониското исполнување на буџетските приходи (91% исполнување) во К-1-2009, придружено со релативно повисоки буџетски расходи придонесе за **дефицит на Буџетот на централна власт**² од 1,9 милијарди денари или 0,5% од планираниот БДП. Сепак експанзивната фискална политика не ја загрози

фискалната одржливост на земјата, како и монетарната стабилност, имајќи предвид дека емисијата на трезорските записи беше стерилизирана со откуп на благајничките записи од страна на НБРМ.

Вкупните **буџетски приходи** се пониски за 5,5% споредено со истиот квартал од претходната година. Забавувањето на личната потрошувачка и падот на увозот, проследени со реформите во даночната сфера преземени заради ублажување на последиците од економската криза, резултираа со пониска наплата кај сите видови даночни приходи. **Приходите од ДДВ**, кои претставуваат 47,2% од вкупните даночни приходи, во К-1-2009 се пониски за 7,7% споредено со истиот квартал претходната година. Во структурата на бруто приходите од ДДВ се забележува благо зголемување на наплатата од прометот во земјата, согласно зголемениот промет во трговијата, додека остварените ДДВ приходи по основ на увоз се намалени за 18,6%. Исполнувањето на планираните приходи по основ на ДДВ во К-1-2009 изнесува 88,6%. Приходите од акцизи се пониски за 5,1% на годишна основа, додека падот на увозот предизвика и пониска наплата на царински давачки (од 1,2%). Во рамки на директните даноци, значителен пад од околу 30%, има, очекувано, кај данокот на добивка, имајќи предвид дека од јануари 2009 година единствено се оданочува добивката која се распределува за дивиденда. Приходите од персоналниот данок на доход се пониски за 2,2%, што се должи на високиот пад на приходите по основ на капитални добивки и соодветно на данокот наплатен по овој основ (-65%). Наплатата на социјалните придонеси е повисока за 4,2%, при што зголемување на наплатата се забележува кај сите видови социјални придонеси. Неданочните приходи, кои претставуваат 13,3% од вкупните буџетски приходи, во К-1-2009 се пониски за 8,6% на годишна основа.

Во К-1-2009 вкупните **буџетски расходи** се повисоки за 15,1% споредено со истиот квартал од претходната година. **Тековните расходи**, кои претставуваат 92,2% од вкупните расходи, се зголемија за 16,6%. За разлика од нив, **капиталните расходи** се пониски за 0,3% на годишна

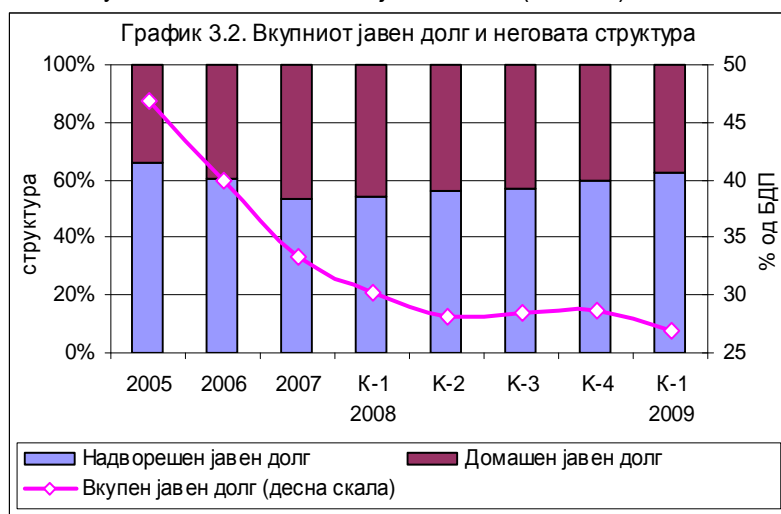
2 Го опфаќа Централниот буџет и Буџетот на фондовите

основа, иако истите во 2009 година е планирано да бидат повисоки за 46% од извршените претходната година, односно околу 7% од планираниот БДП во 2009 година. Реализацијата на капиталните расходи заклучно со март изнесува 9% од планираните оваа година. Во рамки на тековните расходи, трансферите се повисоки за 19,1% на годишна основа, при што најголем придонес кон овој раст има категоријата Други трансфери (66% раст), каде се вклучени и трансферите кон локалната власт. Расходите за стоки и услуги се зголемија за 18,7%, додека расходите за плати и надоместоци се повисоки за 6,7%. Расходите по камати се зголемија за 19,8%, при што расходите по камати на странски долг забележаа раст од 30,5%.

Во наредниот период се очекува буџетските приходи да се реализираат со побавна динамика од претходниот период, како поради падот на економската активност, така и поради мерките за надминување на истата. Имено, падот на увозот, профитот и потрошувачката ќе се рефлектира и врз приходите од даноци. Од друга страна, се очекува извршувањето на јавните инвестиции да се интензивира во наредниот период за да се поттикне економскиот раст. Според тоа, планираниот дефицит од 2,8% од БДП во 2009 година изгледа остварлив.

Фискалното оптоварување, мерено како утврден дел на буџетски приходи³ во однос на номинален БДП, во К-1-2009 изнесува 30,7% и претставува намалување за 2,4 п.п. во однос на К-1-2008. Вкупните буџетски расходи претставуваат 37% од БДП, што е за 4,2 п.п. повисок износ во однос на К-1-2008.

Вкупниот јавен долг⁴ на крајот на К-1-2009 изнесува 26,9% од БДП, што претставува намалување за 1,8 п.п. во однос на декември 2008 година. Ваквиот пад се должи на високото намалување на домашниот јавен долг (за 12%), додека надворешниот јавен долг е повисок за

само 0,6% во однос на декември 2008 година. Така, учеството на домашниот јавниот долг се намали на 37,2% (График 3.2). Ваквата состојба укажува дека дополнителното задолжување, што е неминовно за водење поекспанзивна фискална политика при забавен економски раст, било надворешно или внатрешно, не би ја загрозила фискалната одржливост, при што е неопходна координација со монетарната политика. Здравата фискална политика е

еден од Мастриските критериуми за конвергенција, така што границите се поставени на 3% од БДП буџетски дефицит и 60% од БДП долг на Општата влада.

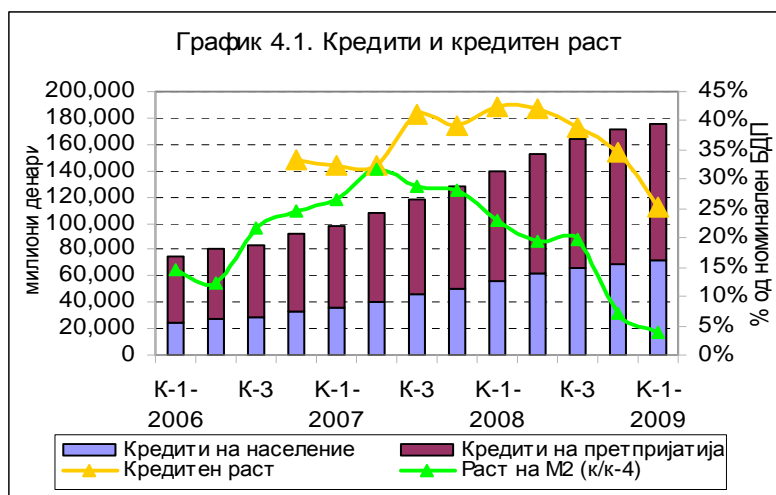
Долгот на Општа влада, кој не го вклучува долгот на НБМ и јавните претпријатија, на крајот на К-1-2009 е зголемен на 22,3%, односно за 1 п.п. споредено со декември 2008 година. Ваквата појава е резултат на растот на долгот на Централна влада (за 17,7%) преку емисијата на континуирани државни хартии од вредност. Од друга страна, забележано е намалување на долгот на НБМ, што предизвика зголемување на учеството на долгот на Општа влада во вкупниот јавен долг за 8,5 п.п. (на 82,7%).

3 Вклучува даночни приходи, социјални придонеси и еден дел од неданочните приходи

4 Според GFS методологија

4. Монетарно-финансиски движења⁵

На крајот на К-1-2009, **примарните пари** забележаа пад од 10,2% во однос на претходниот квартал, а на годишно ниво забележаа пораст од 6,4%. Во К-1-2009, **монетарниот агрегат М1** се намали за 13,5% во однос на К-4-2008, додека на годишна основа порастот изнесува 5,2%, главно како резултат на порастот на депозитните пари од 11,8%. Пошироките монетарни агрегати **М2 и М4**, во К-1 бележат пад во однос на претходниот квартал (-2,2% и -2,4%, соодветно), што се должи на намалувањето на долгорочните депозити за 7,3% во истиот квартал, додека растот на М2 на годишно ниво бележи натамошна забавена динамика (4% во К-1-2009 и 7,1% во К-4-2008).

Кредитите на приватниот сектор во К-1-2009 бележат значително забавен пораст од 25,3% во однос на К-1-2008, при што во однос на К-4 кредитниот раст е намален за дури 9,1 п.п., како резултат на претходно преземените рестриктивни мерки на монетарната политика од страна на НБРМ. Силно забавување на растот се забележува кај кредитите на претпријатија и тоа за 9,3 п.п. (од 33% во К-4-2008 на 23,6% во К-1-

2009), од што може да се заклучи дека банките доследно ја следат политиката диктирана од НБРМ, која од втората половина од претходната година е насочена кон превенција од прелевање на светската финансиска криза во македонскиот банкарски систем, заштита на банкарската ликвидност и заштита на монетарната стабилност во земјата. Сличен тренд како и кај корпоративното кредитирање постои и кај кредитите за домаќинства, чиј раст продолжува значително да забавува и тоа за 9,6 п.п. (27,6% во К-1-2009 во однос на 37,2% во К-4-2008). Растот на кредитите на приватниот сектор во однос на номиналниот БДП остварен во К-1-2009 изнесува 25,2% и забележува силно забавување од 9,4 п.п. во однос на претходниот квартал (График 4.1.).

Вкупниот **депозитен потенцијал⁶** на приватниот сектор бележи тренд на пораст, но динамиката на порастот и понатаму забавува (7,7% во К-1-2009 наспроти 12,4% во претходниот квартал). Во К-1-2009, депозитите на домаќинствата се зголемија за 12,6% во однос на К-1-2008, што претставува намалување на порастот за 2 п.п. во однос на К-4-2008. Депозитите на претпријатијата бележат силен пад од 11,9% во однос на К-1-2008, наспроти растот од 7,5% остварен во К-4-2008.

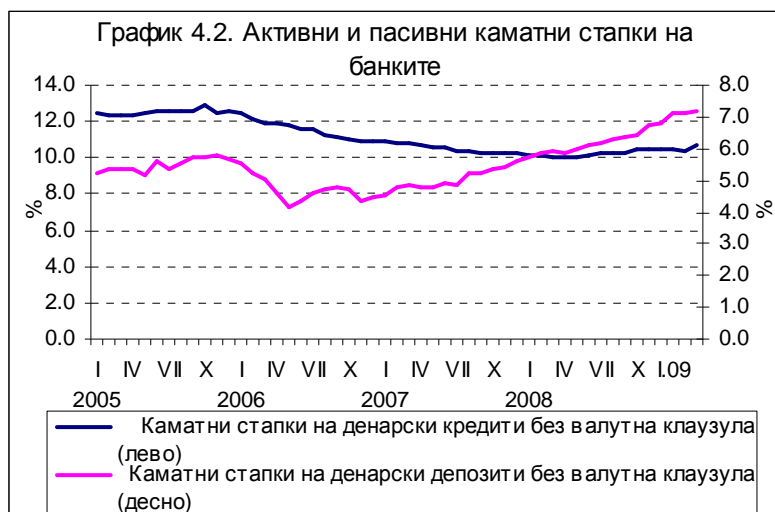
Каматната стапка на благајничките записи на НБРМ во К-1-2009 се задржа на исто ниво како и во К-4-2008, на 7%. За споредба, Европската централна банка во првиот квартал од годината изврши две надолни ревидирања на референтната каматна стапка и истата на крајот од кварталот изнесуваше 1,5%, што претставува кумулативно намалување за 2,5 п.п. во споредба со К-1-2008. Специфичните карактеристики на македонската економија и налагаат на НБРМ да ја води монетарната политика во спротивен правец од оној на водечките централни банки како

⁵ Почнувајќи од К-1-2009 анализите се прават врз основа на податоците усогласени со новиот Сметковен план за банки кој важи од Јануари 2009 година

⁶ Депозитите вклучуваат и пресметана камата

ЕЦБ, ФЕД и Банката на Англија, кои драстично ги намалија каматните стапки како реакција на глобалната финансиска криза. Имено, светската економска криза која ја зафати и македонската економија во последниот квартал од претходната година наметна ризик од продлабочување на надворешната нерамнотежа и услови појава на сериозни притисоци врз стабилноста на девизниот курс, па оттука, просторот за релаксирање на монетарната политика е исклучително ограничен.

Просечната пондерирана каматна стапка за денарските кредити на крајот на К-1-2009 изнесуваше 9,9%, забележувајќи пораст од 0,2 п.п. на годишно ниво, и пораст од 0,1 п.п. во

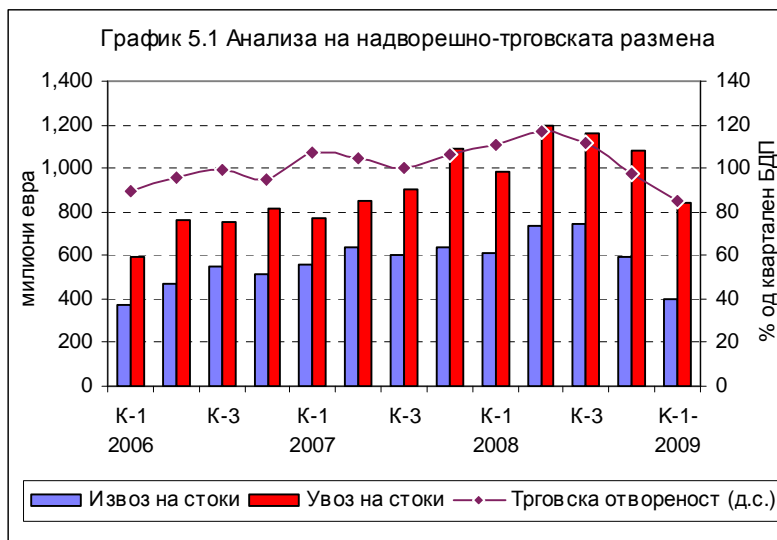
однос на претходниот квартал. Каматните стапки на депозитите бележат континуиран пораст, така што на крајот од К-1-2009 пасивната каматна стапка на денарските депозити се зголеми за 1 п.п. во однос на К-1-2008 и изнесува 6,6%, што е за 0,1 п.п. повисоко ниво од К-4-2008. Тековната монетарна политика на зголемена референтна каматна стапка и останати рестриктивни мерки не оставаат простор за намалување на банкарските каматни стапки во претстојниот период.

Македонскиот берзански индекс МБИ-10, како агрегатен показател на берзанските движења, на крајот од К-1-2009 забележа пад од 9,1% во однос на К-4-2008, а падот во однос на К-1-2008 е многу позабележителен и изнесува високи 71,6%. Понатамошниот пад на берзанската активност во К-1-2009 се должи главно на глобалните економски состојби и слабеењето на пазарот на капитал во светски рамки поради неизвесностите и зголемените ризици кои ги предизвикува глобалната финансиска криза. Отсуството на големите институционални инвеститори при тргувањето со хартии од вредност на македонскиот пазар на капитал уште повеќе влијае за нискиот берзански промет.

5. Надворешен сектор и платен биланс

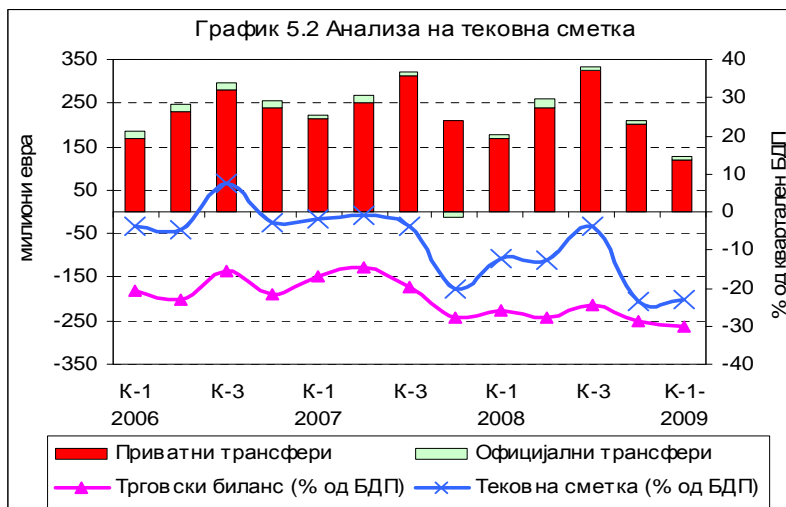
Во првиот квартал од годинава, продолжи намалувањето на извозот и увозот на стоки започнато во последниот квартал од 2008 година. Притоа, карактеристично е тоа што извозот на стоки бележи побрз пад отколку увозот, со што ваквата негативна тенденција не придонесува за елиминирање на надворешно-трговските ризици. Побавниот пад на увозот претставува своевиден доказ и за високата увозна зависност на Македонија и бавното приспособување на увозот на потрошувачки добра.

Извозот на стоки, изразен во евра, се намали за 34,5% во однос на истиот квартал од 2008 година, додека пак, **увозот на стоки**, исто така изразен во евра, во истиот квартал забележа пад за 16,7% во однос на К-1-2008 година. Кај речиси сите групи на производи според СМТК е остварена негативна стапка на раст во К-1-2009. Притоа, најголем пад на увозот е забележан кај категориите Суровини (-55,2%), Минерални горива и мазива (-37%), Животински и растителни масла (-35,6%) и Производи класифицирани според материјалот (-25,7%). Единствено категоријата Машини и транспортни уреди во анализираниот период оствари позитивен раст (15%). Најголема неповолност претставува силното намалување на увозот на инпути кои ги

остварувани пред 2007 година. Ова доминантно се должи на падот на вкупниот обем на надворешно-трговската размена за 22% во однос на истиот квартал од претходната година.

Обемот на размена со ЕУ во К-1-2009 изнесува 53% од вкупната трговска размена на Република Македонија и во однос на К-4-2008 е задржан на речиси исто ниво. Втор најзначаен надворешно-трговски партнер на Македонија останува Србија, при што обемот на размена во К-1-2009 е 11,4% од вкупната размена и бележи пад во однос на претходниот квартал за 3 п.п. Во К-1-2009, 62,4% од македонскиот извоз беше реализиран на пазарите на Германија, Србија, Грција и Италија.

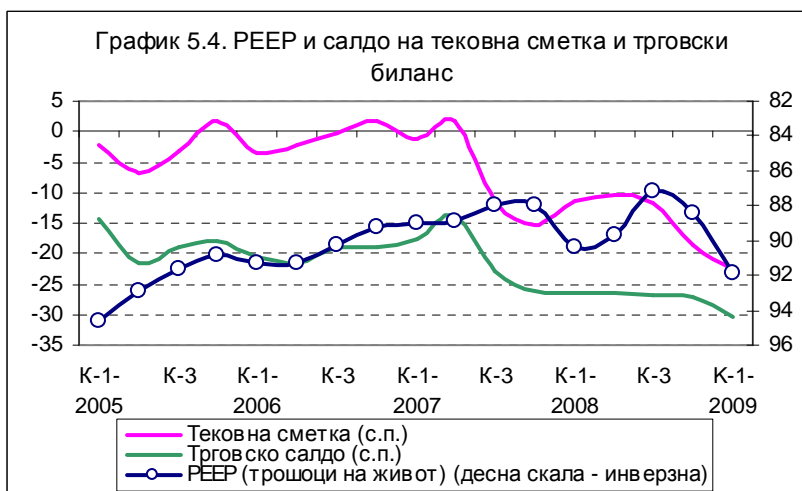
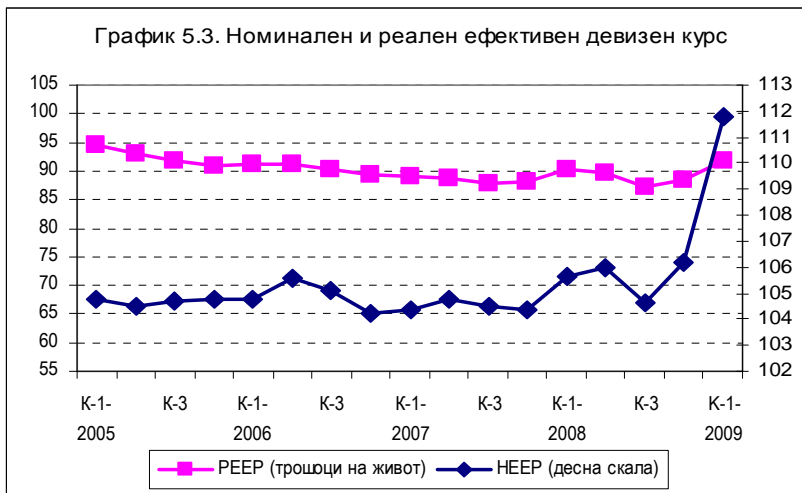

целосно се должи на редуцираните приватните трансфери кои се доминантна и движечка компонента на тековните трансфери (92%). По историски најголемото продлабочување на **дефицитот на тековната сметка** во последниот квартал од претходната година, во К-1-2009 истиот оствари незначително, речиси непостојечко намалување и достигна -23,3% од кварталниот БДП, а проширувањето за два пати во однос на истиот квартал од претходната година се должи на големиот трговски дефицит и ниските нето тековни трансфери. Неговото финансирање во моментот претставува главен извор на ризик за надворешната позиција на земјата.

користат извозно-ориентираните сектори, односно делот од т.н. увозна компонента на извозот, што има негативен ефект врз опоравувањето на нивното вкупно производство.

Трговската отвореност на Република Македонија во К-1-2009 изнесува 85% со што продолжува трендот на намалување во однос на претходните квартали, и сведување на стапката на отвореност на нивоата

Како резултат на побрзиот пад на извозот во однос на увозот, во К-1-2009, **трговскиот дефицит** достигна 30,3% од кварталниот БДП и бележи натамошно силно влошување на квартално ниво. Нагорниот тренд на **нето-тековните трансфери**, започнат во третиот и четвртиот квартал од 2008 година беше прекинат во К-1-2009 кога истите забележаа остар пад од дури 26,3% во однос на К-1-2008, а притоа, намалувањето

Номиналниот девизен курс денар/евро и понатаму претставува интермедијарен таргет на монетарната политика. Во K-1-2009 **номиналниот ефективен девизен курс** на денарот бележи силна апрецијација во однос на претходните квартали, со забележано зголемување од 5,8% на годишна основа. **Реалниот ефективен девизен курс на денарот (РЕДК)**, пресметан врз основа на индексот на трошоците на живот, во K-1-2009 го продолжи трендот на зголемување и забележа апрецијација за 1,6% во однос на K-1-2008 (График 5.3). РЕДК пресметан врз основа на индексот на цени на производителите на индустриски производи забележа натамошна депрецијација од 0,3% во однос на истиот квартал од претходната година, а во однос на претходниот период

од истата година, го прекина трендот на намалување започнат во K-3-2008, и забележа апрецијација за 1,2% во однос на K-4-2008, што упатува на извесно влошување на извозната конкурентност на македонската економија.

Извештајот го подготвува

Министерство за финансии

Сектор за макроекономска политика

Даме Груев 14

1000 Скопје

www.finance.gov.mk

Одговорни

Неџати Куртиши

Мите Митески

Супервизија

Д-р Никица Мојсоска-Блажевски

Скопје, Јуни 2009